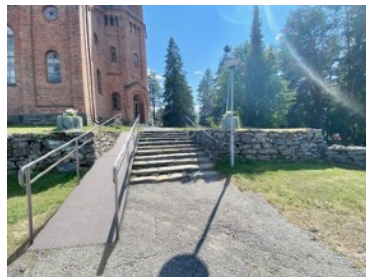

Esteetön sisäänkäynti

Liperin kirkko

Luonnos 2.5.2022

Liperin kirkko

LUONNOS L1 ja L2

Jouni Töyrylä, RA, /2.5.2022

Esteetön sisäänkäynti

Kävelyreitti Tutjuntieltä Kirkkosaliin.

Tämä on Liperin kirkon esteettömän sisäänkäyntireitin alustava periaateluonnos. Tässä esitetyt vaihtoehdot vertautuvat normaali L1 ja L2 suunnitelmaluonnoksiin. Kuvakooste sisältää kuvia aikaisemmista toimenpiteistä kirkossa ja periaatteellisen selosteen esteettömästä kulkureitistä, käytetyistä materiaaleista. Havainnepiirrokset tukevat luonnoksen eri vaihtoehtojen keskinäistä vertailua. Kävelyreitti on esitetty eri vaihtoehtoluiskineen Tutjuntieltä alkaen.

Koosteessa on lyhyt selostus aiemmista toimenpiteistä lähinnä kirkon sisällä. Muutokset kuorin alueella ja sakastissa on otettu mukaan osana pyrkimystä esteettömään, toimivaan ja helposti saavutettavaan kirkkoon. Esteetön polku kirkkosaliin kulkee autopaikoituksen ja hautausmaan välissä. Luiska, käsijohteet ja porras on esitetty periaatteellisina mutta kuvista käy esille portaan mitoitus ja luiskan kaltevuus.

Litteenä on myös vuonna 1852 Arkkitehti Chiewithin laatimat ja alkuperäiset piirustukset.

Tarkoituksena on, että luonnoksen avulla voidaan vertailla eri vaihtoehtojen sopivuutta, keskinäistä toimivuutta ja saada kokonaiskuva valinnan pohjaksi. Haasteellisinta on nykyisen vanhan luonnonkiviportaan kohdalla korkea ja jyrkkä nousu kirkkopihalle. Asia on esitetty kolmena vaihtoehtoisena ratkaisuna.

Nyt esitety alustava luonnos on laadittu päätöksenteon, reitti/luiska valinnan ja jatkosuunnittelun pohjaksi. Korkeusero kirkkopihalle pysäköinnin ylätasolta on 122 cm. Lähtökohtana on, että pihatasoa korotetaan Museoviraston edellyttämällä tavalla 30 cm. Tätä 92 cm korkeuseroa käytetään lähtökohtana kaikissa kolmessa tämän luonnosesityksen pääluiskien (kaltevuus 8%) vaihtoehdoissa.

Portaiden merkitys on yleensä suuri ja näkyvä.

Toimenpiteiden lähtökohtia

Kaikki rakentaminen toteutetaan kirkon ympäristön perinteistä rakennustapaa kunnioittaen.

- Pysäköinnin ja hautausmaan väliin rakennetaan erillinen kävelytie.
- Kävelytietä kulkién noustaan kiviaidan vieressä turvallisesti pysäköinnin ylätasolle.
- Ylätasolle esitetään kolme erilaista luiskavaihtoehtoa nousta kirkkopihalle.
- Pääporrasta kirkkoon laajennetaan yhtenäisellä lepotasolla ja luiskakäynnillä sisään.
- Laajennettu pääporras on luiskineen ja kävelytasoineen kokonaan kivirakenteinen.
- Ylätasolta rakennetaan sisälle tuulikaappiin puurakenteinen luiska kirkkosalin tasolle.

Rakennusmateriaalina ulkotiloissa käytetään aina luonnonkiveä. Näkyviin jäävissä rakennusosissa ei saa käyttää betonirakenteita. Kaiderakenteet toteutetaan alkuperäisen tyylin mukaisesti maalatulla pyöreällä metallikaiteella. Tasopinnat luiskissa ja pääportaassa ovat kivituhkaa tai kuten kirkkopihassa, Viinijärven liuskekiveä. Kaikki rakentaminen toteutetaan perinteisin menetelmin ja näkyvät pinnat viimeistellään. Olemassaolevat vauriot korjataan henkilökunnan työskentely ympäristössä ja tässä kirkossa käytetyn, yleisen tavan mukaisesti.

Hankkeen taustaa

Liperin seurakunta on erotettu omaksi pitäjäkseen 1630 Kiteen pitäjästä. Ensimmäinen, puinen kirkkorakennus valmistui jo 1640-luvulla. Nykyinen kirkko on viides kirkko. Punatiilikirkon on suunnitellut ruotsalainen arkkitehti [Georg Theodor Chiewitz](#) ja se on rakennettu vuosina 1854–1858. Kirkon rakennustöistä vastasi [Theodor Johan Tolpo](#), kirkonrakentaja kolmannessa polvessa.

Kirkko on peittämättömästi punatiilestä rakennettu tornillinen pitkäkirkko. Runkohuoneen päädyistä erkanevat lyhyet poikkisakarot, jotka toimivat porrashuoneina. Korkea torni on kahdeksankulmainen. Kirkkosali on kolmilaivainen. Sisäkatto on puurakenteinen. Kirkkoa on huoltokorjattu useaan otteeseen, viimeksi 1960 ja 1972. Kalustemuutoksia 2000-luvulta on lyhyesti sivuttu lähinnä valokuvain myös tässä luonnoksessa.

Kirkon suunnitelma on aikansa maineikkaimman arkkitehdin, Turun ja Porin lääninarkkitehti G. Th. Chiewitzin allekirjoittama. Arkkitehdin valinnassa voidaan ajatella kirkon tuonaikaista uudistamisinnostusta. Oli selvää, että valitsemalla Chiewitz arkkitehdiksi, saattoi olla etukäteen varma uudenaikaisesta, tasokkaasta lopputuloksesta.

Esteettömyyden perusteita

Saavutettavuudessa ja rakennusten käytössä ei ole kyse vain liikkumisen esteettömyydestä. Siinä tulee nykyisin huomioida laajemmin myös näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen, turvalliseen liikkumiseen yleensä ja kommunikaatioon liittyvät asiat. Esteettömyys merkitsee hyvää saavutettavuutta, käyttäjä ystävällisyyttä ja yleistä turvallisuutta. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Esteettömästä ympäristöstä hyötyvät kaikki. Saavutettavuutta on myös ilmapiiri ja asenteet.

Edeltävää suunnittelua

Kirkkoon on vähitellen tehty 2000- luvulla toiminnallisia esteettömyyttä sekä turvallisuutta lisääviä muutoksia ja parannuksia. Toimenpiteitä on tehty kuorin alueella, urkuparvella ja sakastissa. Kalusteita on uusittu ja kulkuyhteyksiä parannettu ja rakennettu turvakaide. Muutokset on tehty vähitellen kirkon alkuperäistä muotokieltä ja materiaaleja käyttäen.

Altari

Alttarimuutos tehtiin, kastemalja uusittiin ja lukupulpetti rakennettiin vuonna 2015 alkaen. Toimenpiteet tehtiin useamman vuoden aikana.

Uusi alttari rakennettiin yli 90 % : sti vanhan alttarin puutavarasta ja tarvikkeista. Esteettömyyttä edisti alttarin ympäri kiertäminen ja alttarikaiteen symmetriset kulkureiät alttarikehän molemmilla puolilla. Alttarikehän ympärikulku edustaa luonnollisella tavalla ehtoollisen jakamisen avoimuutta ja kirkon toiminnallista esteettömyyttä.

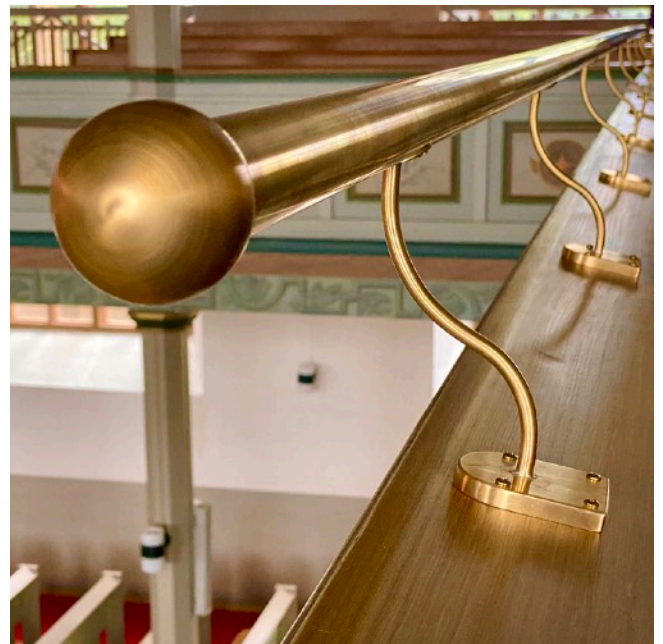
Kastemalja ja lukupulpetti

Kastemaljan uusiminen ja lukupulpetin rakentaminen toteutettiin alttarimuutoksen yhteydessä. Tavoitteena oli kaikkien kuorinalueen kalustuksen yhtenäinen ilme ja sopivuus kokonaisuuteen ja alttarin yhteyteen.

Urkuparven kaide

Urkuparven kaiden mataluus on aiheuttanut putoamisvaaran kuorolaisille. Ongelman poistamiseksi vanhaa hirsirakenteista kaidetta korotettiin. Messinkinen uusi kaide kiinnitettiin vanhan puukaiteen päälle käsijohteeksi ja kaiden korotukseksi. Kaiden rakenne ja tyyli valittiin kirkkosaliin sopivaksi. Kaide harjattiin ja jätettiin patinoitumaan!

Sakasti

Sakasti oli vuosien saatossa kehittynyt ylimääräisen kirkollisen aineiston varastoksi. Kiinteitä lastulevyistä tehdyt epäsiistit avohyllyt oli rakennettu kattoon asti. Painava kassaholvi oli niin keskeisellä paikalla, että se vaikeutti sakastin muuta kalustusta ja häiritsi sakastin rauhaa ja vaikeutti yleisesti julkiseen tehtävään valmistautumista.

Tässä yhteydessä päätettiin uudistaa sakastin pintarakenteet ja uusia sakastin kalustus. Sakastin kaapistot uusittiin koivurakenteisiksi ja toteutettiin puusepäntyönä. Kassaholvi piilotettiin ja kaikki pinnat maalattiin sopivalla, perinteisellä öljymaalilla.

Avohyllyköt mataloitettiin ja muutettiin kokonaisuudessaan nykyaikaisiksi, liukukiskoin varustetuiksi vetolaatikoiksi. Sakastin tai kirkon sähköistystä tai muuta automatiikkaa, kuten äänentoistotekniikkaa ei muutostöiden yhteydessä muutettu tai uusittu.

Sakasti on uusittu alkuperäiseen tehtävänsä sopivaksi. Taustalla näkyy valmis kalustus paikoillaan. Laatikostot eivät ole näkyvissä, vaan puusepäntyönä tehtyjen massiivipuurakenteisten peiliovien takana. Ovien saranat ovat messinkiä ja vetimenä toimii ovikehään upotettu puutappi

Huoltokäynti ja luiska takaovelta

Kirkon huoltokäynti tapahtuu edelleen takaoven kautta. Vainajan ja arkun tuominen, asettaminen paikoilleen ennen siunaustilaisuuden alkua tapahtuu hautausmaan kautta huomaamattomasti ja mahdollisimman vähäeleisesti.

Takaoven kautta tapahtuu myös ns. Inva-käynti! Esteetömanä reittinä myös seurakuntalaisille on ollut vain takaoven kautta mahdollista. Tätä yhteyttä on vuosien

aikana parannettu erilaisilla luiska ja viisteämisen ratkaisuille useissa kohdissa lattiapintaa. Nykyisin sitä kautta on mahdollista kulkea esteettömästi myös ehtoolliselle!

Käynti takaovesta irtoluiskaa käyttäen jäi lopulta kuitenkin ainoaksi esteettömäksi kulkureitilläsi kirkkosaliin.

Esteetön käynti Tutjuntieltä

Kävelytie Tutjuntieltä kirkkopihaan mahdollistaa jalankulun ja pysäköinnin erottamisen. Uusi kävelytie johtaa ja ohjaa jalankulkijat käyttämään hyvin havaittavaa ja valaistua, luontevasti saavutettavaa ja turvallista reittiä hautausmaan ja pysäköintialueen välissä.

Pysäköinnin ja kävelytien välissä on 300 mm luonnonkiviraita joka erottaa jalankulkureitin ja pysäköintialueen toisistaan. Kävelytie on kivituhkapintainen ja autojen pysäköintialue on asfaltoitu ja parkkiruudut merkitty maalaten. Uusi kävelytie ja pysäköintialue on valaistu.

Kääntyminen Tutjuntieltä tapahtuu samassa paikassa, jossa kirkon ajoneuvoliittymä nykyisin sijaitsee.

Lähestyminen Tutjuntieltä on tehty selkeästi jalkautuvaksi kevyenliikenteen väyläksi ja ajoreitiksi.

Liittymä ja koko kävelytien ja Tutjuntien liittymä on valaistu. Katulämmitystä ei pysäköintialueelle ole suunniteltu. Kävelyreitti rakennetaan kirkonmäelle

hautausmaan kiviaidan viereen.

Kävelytie parantaa olennaisesti jalankulun turvallisuutta, ja ohjaa ja selkeyttää myös pysäköintialueen toimivuutta.

Piha-alue on kävelytien osalta kivituhkaa ja pysäköintialueen osalta asfalttia. Kirkkoa ympäröivä alue on yleensä nurmipintaa ja istutuksia.

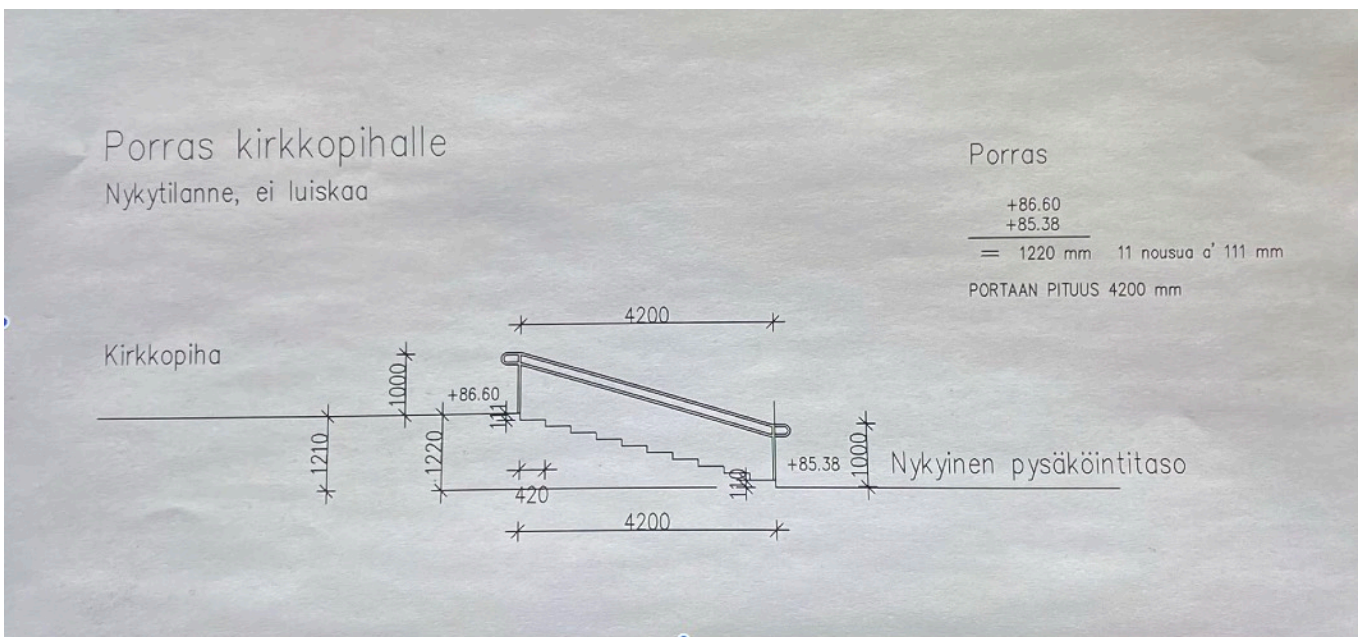

Materiaalien liittymäalueet rajataan pihalla yleisesti harmaalla Gurun luonnonkivellä. Autopaikotus voidaan osoittaa maaliviivoin, mutta voidaan tehdä myös luonnonkivisin noppa rajauksin. Rajaava luonnonkivi on autopaikoituksen asfaltin ja viereisen jalkakäytävän välissä 300 mm. Tätä kapeampi (150 mm) noppakiviraita voidaan asentaa myös jalkakäytävän ja viereisen nurmialueen rajaan ennen kivimuuria.

Nousu kirkkopihalle.

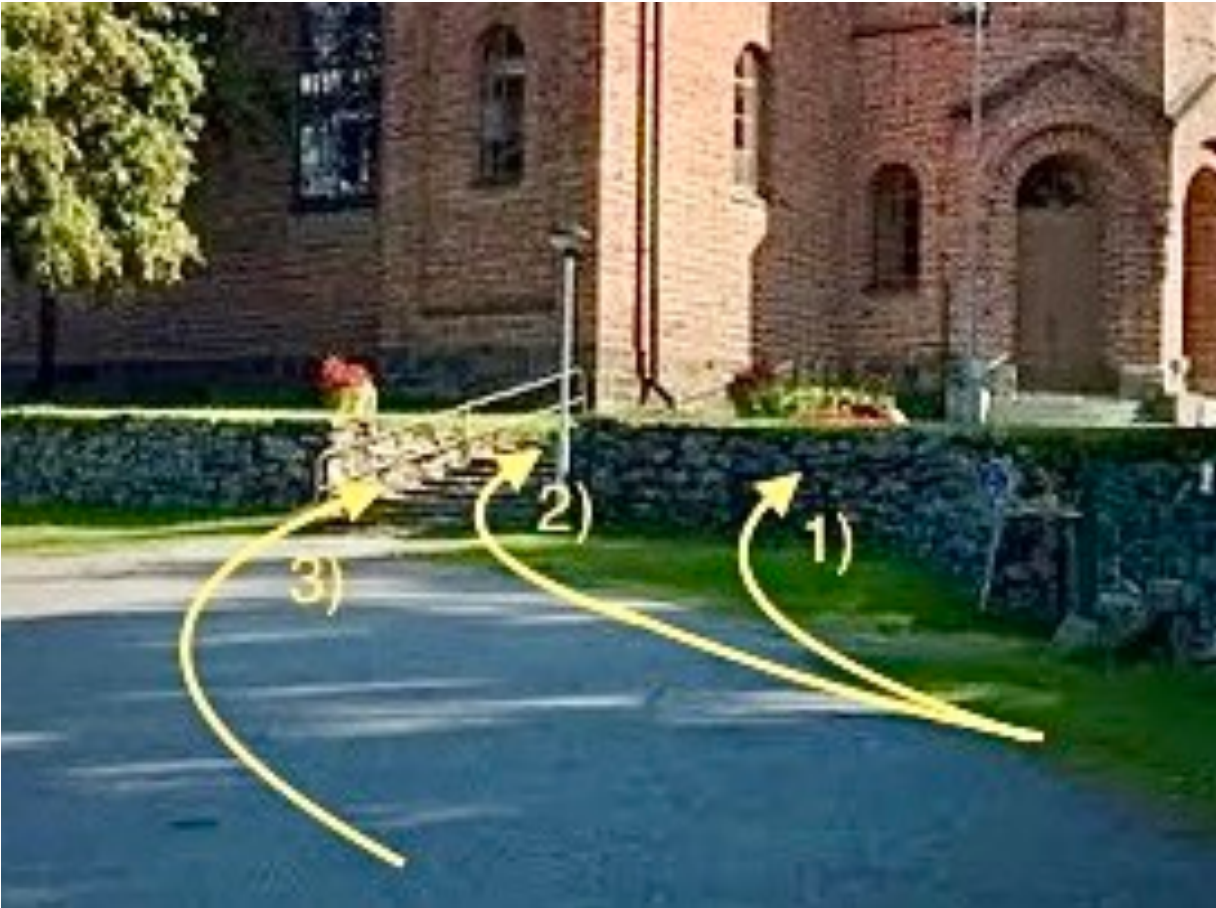
Nykyinen porras ja pihakorot pysäköinnin ylätasolta kirkkopihalle.

Porras kirkkopihalle, mitoituspiirros.

Nykyisen luonnonkivisen portaan leveys on 3600 mm ja pituus 4200 mm
Tässä luonnoksessa on esitetty kolme erilaista vaihtoehtoa nousta luiskaa kulkien kirkkopihalle. Kaikki vaihtoehdot säilyttävät nykyisen luonnonkiviportaan paikoillaan. Kaikissa vaihtoehdoissa nousukorkeus kirkkopihalle on sama. Vaihtoehdossa 3 luiskien pituus on 11,5 m, lepotaso 1,6 m. ja kaltevuus 8%. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 luiskan kokonaispituus on hieman pidempi ja kaltevuus hieman loivempi.

1)

Ensimmäisessä vaihtoehdossa nykyinen kiviporras jää entiselleen. Uusi luiska rakennetaan kävelytien jatkumona kirkonmäelle ja toteutetaan kiinteänä osana kirkkopihaa. Luiska nousee kävelytien jatkeena kiviaidanvieressä lepotasokorkeudelle ja kääntyy sitten viistosti kirkkopihaan. Luiskan sivuseinät jatkuvat kivimuurirakenteisena kirkkopihalle muodostaen kiinteänä rakenteena pysyvän luiskan kirkkopihaan, nykyisen kiviportaan suuntaisena ja sen läheisyyteen.

2)

Toisessa vaihtoehdossa luiska rakennetaan myös luonnonkivestä kiinteänä, mutta nykyisen portaan alueelle (päälle), sen oikeaan reunaan. Luiska kaventaa porrasta 1200 mm, jolloin vanhan kiviportaan leveydeksi jää 2400 mm. Luiska toimii kävelytien jatkeena ja kääntyy portaan kohdalla lepotasolta suorakulmaisesti portaan suunnassa kirkkopihalle. Luiska on tarkoitettu pysyväksi rakenteeksi osana vanhaa luonnonkiviporrasta.

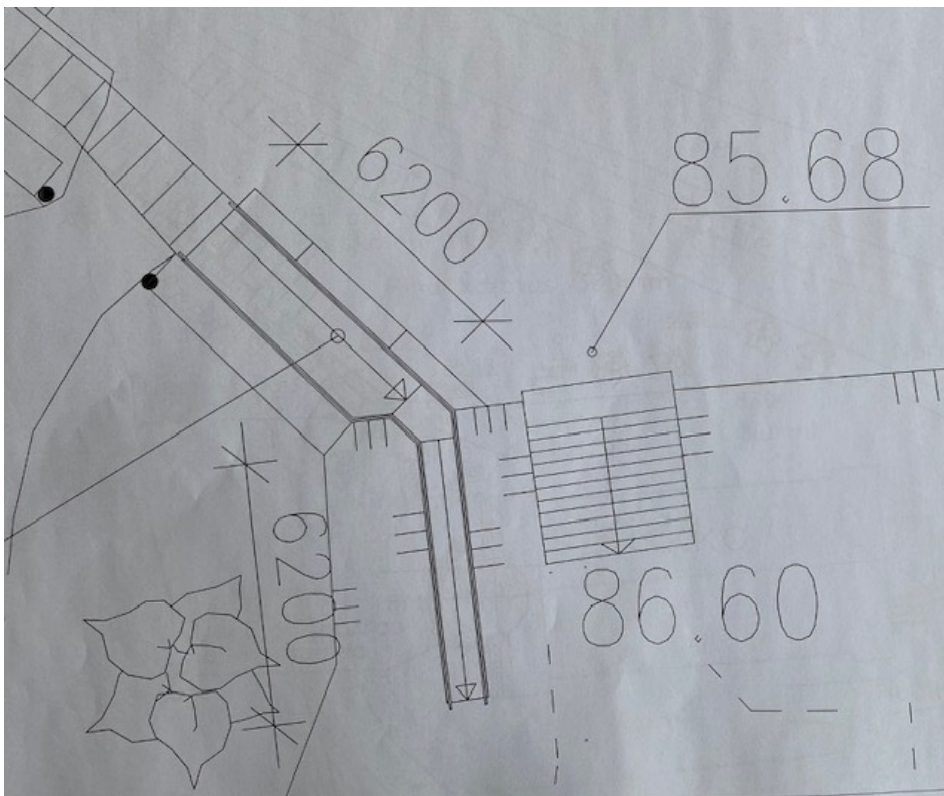
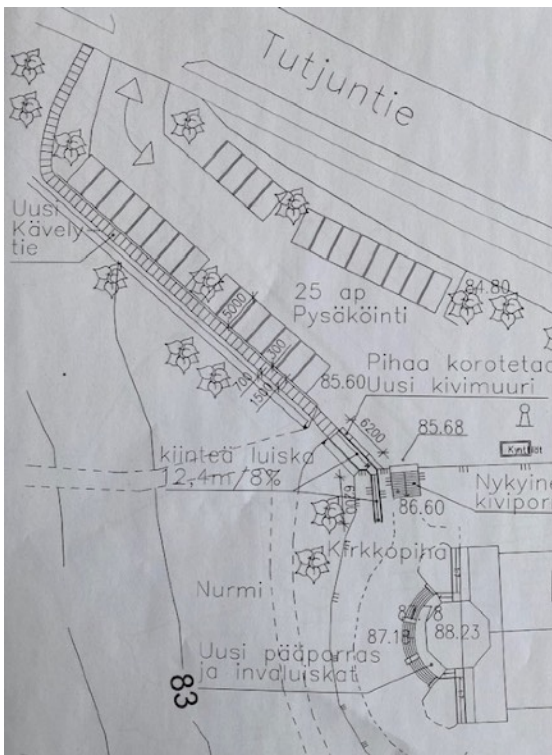
3)

Kolmannessa vaihtoehdossa luiska on metallirakenteinen ja irroitettavissa. Irtoluiska asennetaan portaan päälle, sen vasempaan reunaan ja kiinnitetään pulttiliitoksien portas- ja maarakenteisiin. Luiska kaventaa tässä vaihtoehdossa vanhaa porrasta n. 1000 mm, joten vanhan luonnonkiviportaan vapaaksi leveydeksi jää n. 2600 mm. Luiska on tarkoitettu pysyväksi, mutta on tarvittaessa irroitettavissa esimerkiksi huoltotöitä varten.

Luiska / Vaihtoehto 1

Ensimmäinen luiskavaihtoehto nousee kirkkopihalle kävelytien jatkeena kääntyen puolivälissä luiskaa lepotasolla loivasti oikealle. Kiinteä, luonnonkivipintainen kiviluiska nousee nykyisen kiviportaan vieressä, omaa väylään pitkin kirkkopihalle. Jalankulkureitti kääntyy luiskan puolivälissä kaiteineen kivimuurin läpi kirkkopihaan, vanhan kiviportaan viereen. Luiskan leveys on n. 1200 mm.

Luiskan kokonaispituus on tässä vaihtoehdossa hieman pidempi, eli 12,4 m ja kaltevuus siksi hieman vähäisempi kuin 8 %. Luiskan käänoksessä on n. 1600 mm pituinen lepotasanne.

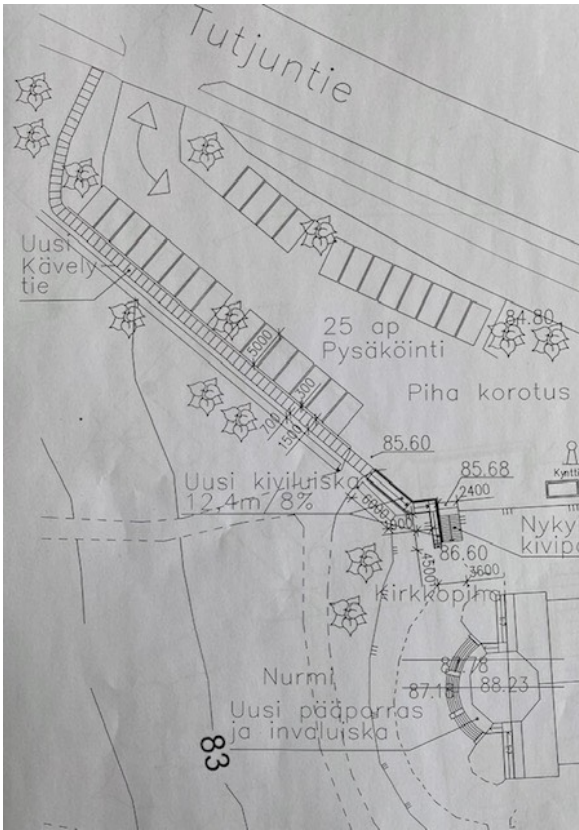

Käsijohteet maalattua ruostumatonta teräsputkea ja suunnitelman mukaisesti asennettuna. Johteet kiinnitetään luiskan molemmin puolin huolellisesti rakenteisiin ja suunnitelman edellyttämään korkeuteen. Kukin kaidekokonaisuus kiinnitetään tukevasti pulttiliitoksin kivirakenteisiin ja maalataan himmeällä, harmaalla metallimaalilla. Missään näkyvissä pinnoissa ei käytetä betonirakenteita vaan kaikki tehdään luonnonkivirakenteisina.

Luiskan sivujen yläosapinta on luiskan molemmin puolin vaihtoehtoisesti joko nurmipintaa, kivituhkaa tai kirkkopihan muuta olemassaolevaa luonnonkiveä. Tässä vaihtoehdossa (1) entinen, luonnonkiviporras säilyy kaikilta osin alkuperäisenä, niin muodoltaan, käsijohteiltaan kuin mitoiltaankin.

Luiska / Vaihtoehto 2

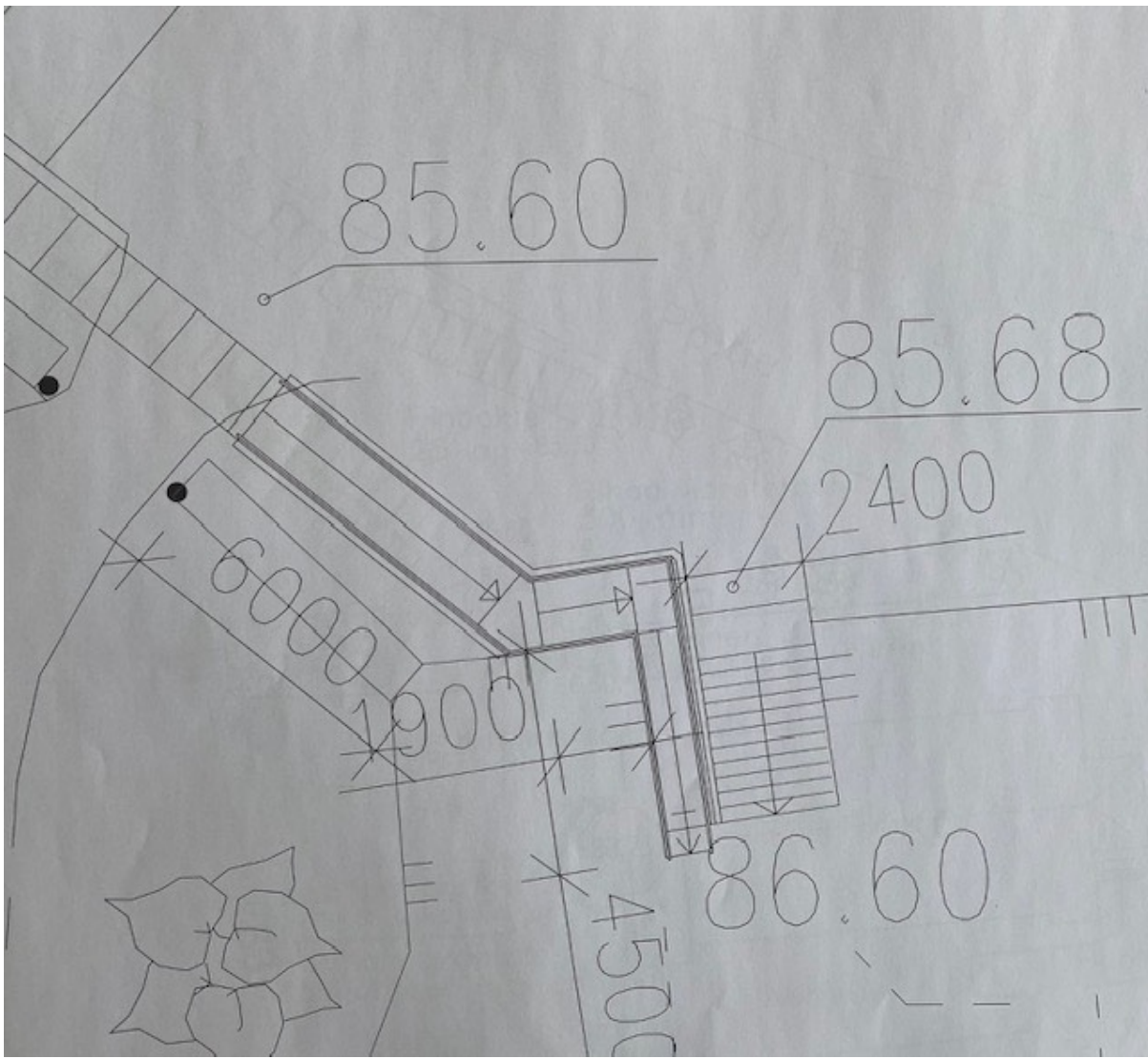

Toinen luiskavaihtoehto on, että kävelytie nousee vähitellen (8%) kivimuurin vieressä aina nykyisen kiviportaan oikeaan reunaan ja kääntyy siinä suorakulmaisesti seuraamaan porrasta. Tällä alueella luiska rakennetaan luonnonkivestä portaan päälle, sen oikeaan reunaan.

Luiskan kokonais pituus on 12,4 m. ja siksi on kaltevuus hieman vähäisempi kuin 8 % . Luiskan käänöksissä on 2x1m metrin levähdystasanteet.

Luiskan kokonaisleveys on 1200 mm, joten nykyinen luonnonkiviporras kapenee siten, että vapaata leveyttä jää portaalle 2,4 m.

Käsijohteet tehdään ruostumattomasta, maalatusta teräksestä ja kaide ankkuroidaan huolellisesti kävelytiepintaan koko luiskan matkalta.

Uuden luiskan pinta on kivituhkaa ja sen viereinen kirkkopihan taso on joko nurmea tai luonnonkiveä.

Luiska / Vaihtoehto 3

Kolmas vaihtoehto on rakentaa metallirakenteinen, irroitettavissa ja huollettavissa oleva metalliluiska (alumiini- tai rst-teräs) nykyisen vanhan kiviportaan päälle sen vasemmalle sivulle. Luiska kaventaa porrasta vain 1 m, jolloin portaan vapaa leveys on 2,6 m.

Luiskan pituus on 11,4 m, keskellä on 1,6 m pituinen levähdystaso, joten kokonaispituus on 13 m. Luiska rakennetaan kahdesta 5,7 m pituisesta osasta, joiden puolivälissä on lepotaso.

Metalliluiska kiinnitetään tukevasti portaan kivrakenteisiin ja piha-alueen piilossa oleviin betonirakenteisiin. Luiska varustetaan molemminpuolisilla ruortumattomilla teräskaitteilla.

Kulikutason materiaalina käytetään alumiinia tai ruostumatonta terästä ja taso tehdään reijitetystä, liukastumista estävästä ja vettä läpäisevästä karheasta metallipinnasta.

Pääportaatan laajentaminen ja uusiminen

Kirkon pääporras on kaarevaan muotoon työstettyä luonnonkiveä.

Nykyisin portaat alkavat suoraan ulkoovelta.

Porras asettautuu keskelle ulkoovia. Itse porras on luonnonkivinen, massiivisesta harmaasta graniitista kolmen oven alueella symmetrisesti.

Tällä samalla alkuperäisellä luonnonkivitekniikalla laajennetaan porrasaluetta yhtenäisellä, 1600 mm levyisellä tasanteella. Tällöin portaan vaatima alue ulko-oven edessä kasvaa reilusti kaarevaksi. Pääporrasta vastapäätä olevassa hautausmaan luonnonkivimuurissa tämä portaan kaarevuus on huomioitu jo kirkon alkuperäisessä rakennusvaiheessa. Kaarevan kivimuurin viereen on hautausmaan puolella sijoitettu vanhoja teräs- ja kivirakenteisia hautakiviä.

Portaiden välissä olevat kivirakenteet, kaiteet ja kaikki muut yksityiskohdat rakennetaan kirkon nykyisen mallin ja tyylin mukaisesti. Portaat ja luiskarakenteet lepäävät itsenäisellä perustuksella eikä rakenteita (käsijohteita lukuun ottamatta) kytketä tai kiinnitetä kiinnitetä kirkkoon millään tavalla.

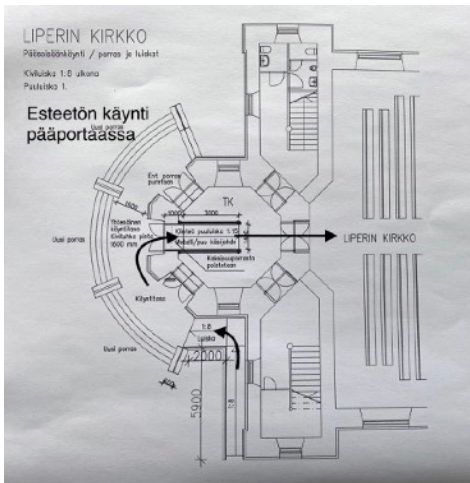
Symmetrinen pääporras tässä kuvassa

Kaidetolpat kiinnitetään tukevasti porrasrakenteisiin. Kaiteet tehdään maalatusta ruostumattomasta teräksestä ja kiinnitetään tukevasti luonnonkiviaskelmien läpi siten, että ne ovat huollettavissa porrasrakenteita purkamatta. Portaat rakennetaan Gurun harmaasta graniitista entisten portaiden tapaan. Tasanteen pinta on kivituhkaa tai se pinnoitetaan kirkon eduspihan tapaan Viinijärven luonnonkivellä, porras on graniittia.

Pääporras, yksi kiinteä luiska oikealla.

Luiskan kaltevuus on 7 %.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa luiska rakennetaan kulkusuunnassa uuden pääportaan oikealle puolelle. Vasemmalle puolelle jäävä tila jätetään sorapintaiseksi ja siihen voidaan sijoittaa esim. ruukkuistutuksia. Kiinteää viheristutusta ei kirkon seinän viereen saa rakentaa.

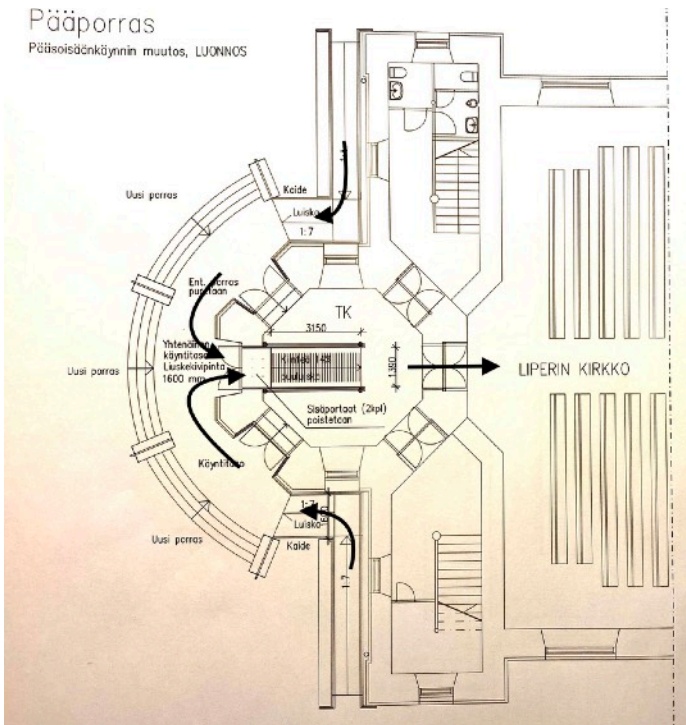
Pääpurras, luiska oikealla

Pääporras, kaksi luiskaa, symmetrinen, käynti molemmin puolin

Luiskien kaltevuus on 7 %.

Tässä kahden luiskan vaihtoehdossa luiskat rakennetaan symmetrisesti molemmille puolille porrasta. Tällä ratkaisulla voidaan korostaa kirkon alkuperäistä ja tasapainoista sisäänkäyntiä.

Nousu porrastasolle, luiskan pinta on tässä kuvassa kivituhkaa.

Käynti kirkkosalin Luiska tuulikaapissa

Käynti esteetöntä reittiä tapahtuu keskimmäisestä ovesta.

Tuulikaappiin rakennetaan kiinteä puurakenteinen luiska. Luiska tehdään pohjapiirroksen mukaisesti puurakenteisena. Luiskan alussa on 1m pituinen tasainen osa heti ulko-oven jälkeen. Luiska rakennetaan nykyiseen alapohjaan, siis tuulikaapin lattian ja kirkon lattian väliin jäävään rakennetilaan. Tuulikaapissa ei tehdä muita muutostöitä.

Luiskan pinta maalattua lankkua kuten tuulikaapissakin. Liukastumisen estämiseksi luiskan keskiosaan tehdään vaakarimoitus matalalla ja kapeilla, kaarevilla puulistoilla.

Kaiteet tehdään ulkoportaiden jatkeena maalattua RST- putkea käyttäen ja mallitaan ulkokaiteen ja kirkon entisten kaidemallien mukaisesti.

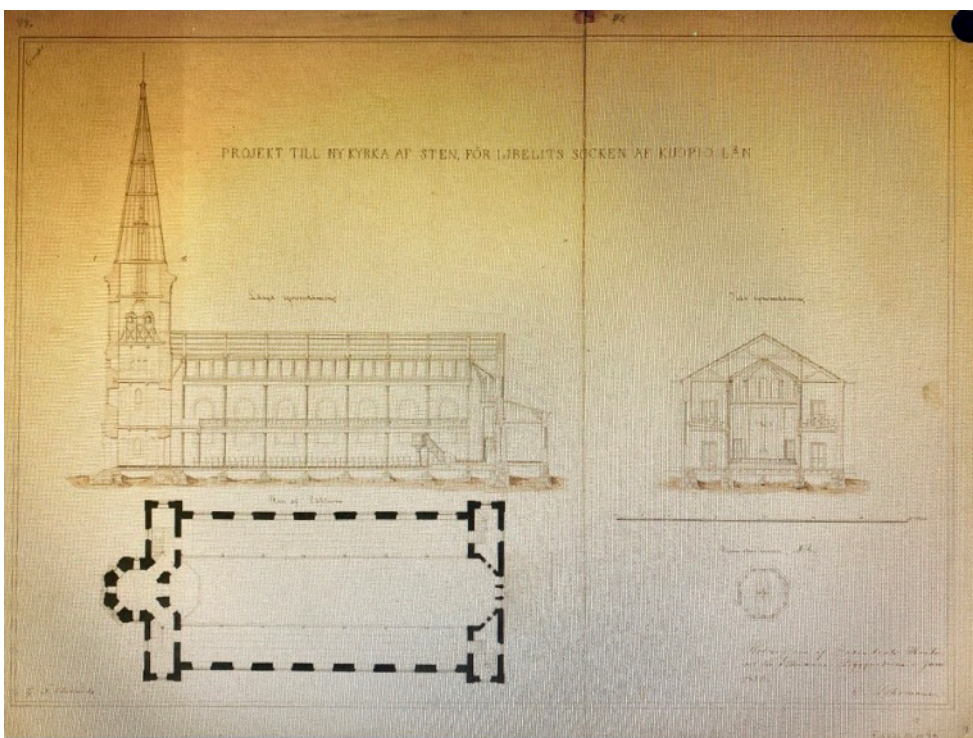
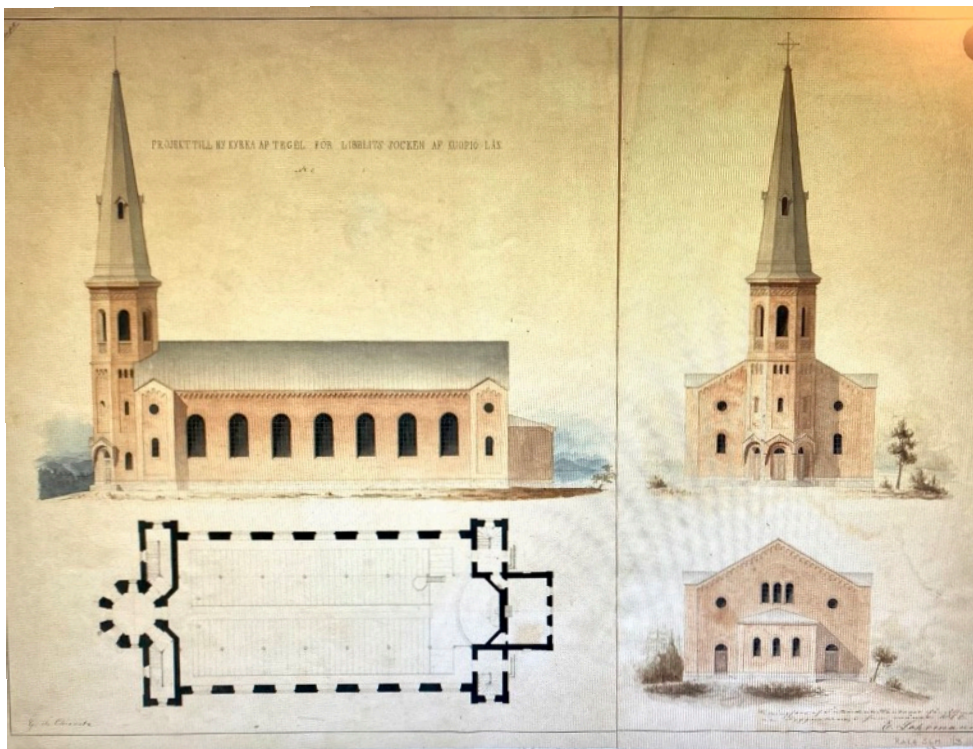

Alkuperäiset Suunnitelmat

Georg Theodor Chiewitz, Kesäkuu 1852

Alkuperäiset piirustukset eivät suoranaisesti tue kirkon pääportaiden laajuuden kasvattamista. Kirkkopihan kivimuurin kaarevuus pääoven edessä antaa kuitenkin selväsanaisen viestin luonnoksessa ehdotetun, esteettömän luonnonkiviportaantoteuttamisen. Kirkon kokonaishahmoa voi pitää luonteeltaan symmetrisenä.

Liperin kirkko, Arkkitehti Georg Theodor Chiewiz

Johtopäätökset ja toteutus

Esteetön reitti kirkkosaliin on haastava. Nousu autopaikoituksesta ylös kirkopihalle on yli metri. Tämä nousu pääportaan läheisyyteen on ollut suunnitelmassa esillä usein. Toteutettavaa muotoa asialle ei vain ole löytynyt. Nyt esitettävät kolme luiskavaihtoehtoa ratkaisevat ongelman kukin tavallaan. Yhteistä on pääsy pääportaan alatasolle, josta esteetön sisäänkäynti tuulikaappiin ja kirkkosaliin toteutuu pääportaan rakentamisen yhteydessä.

Huoltokäynti kirkon takaa on ollut olemassa ja toiminut hyvin. Huoltotietä on käytetty varusteiden tarvikkeiden kuljetukseen ja esimerkiksi arkkua kirkkoon tuotaessa. Takaovelle pääsee kävellen kirkon ympäri ja autolla käynti takaovelle tapahtuu aina hautausmaan kautta.

Helppokäyttöisyytensä ansiosta takaovi on palvellut myös niitä harvoja liikuntarajoitteisia seurakuntalaisia, joille ei ole ollut muuta vaihtoehtoa. Menettelytapa on toiminut, mutta samalla se on johtanut yleistykseen. Ylleistä liikkumista ohjaava (Kirkkoon) liikenteen ohjauskyltti on edesauttanut tilanteen jatkumista vuosikausia.

Toisaalta on todettava, että huoltoluiska takaovella on ollut siinä määrin käytössä, että reittiä on sisätiloissa vuosien varrella vähitellen myös parannettu. Pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjiä on helpotettu madaltamalla ja viistäen tasoeroja ja kynnyksiä ja niitä vähitellen ja huomaamattomasti myös poistaen.

On hiljaisesti, käytännön syistä hyväksytty tämä nykyinen tilanne ja odotettu kenties jotain apuväline teknistä muutosta tapahtuvaksi. Toisaalta on myös voitu pienillä yksittäisillä toimenpiteillä olosuhteita aina myös parantaa.

Tässä koosteessa on esitelty myös aikaisempia hankkeita, jotka kukin ovat omalla tavallaan asettaneet tavoitteekseen saman päämäärän: Helposti saavutettava, Kaunis ja Esteetön Liperin Kirkko.

Luontevasti saavutettava ja helppokäyttöinen tila, jossa ei ole yksinomaan vain kirkollisia tilaisuuksia, vaan tapahtumia myös seurakunnan ja muiden yhteistyötahojen käyttöä varten. Kaikille on sallittu käynti pääovesta!

Kivirakenteiset kulkuväylät on tehty taidolla kunnioittaen aiempien sukupolvien työtä, oppien uutta ja arvokasta rakennusperinnettä siirrettäväksi seuraaville sukupolville.

Uusi pääporras ja sen toteutus kirkon perinteen ja tunnettujen työtapojen kautta helpottaa liikkumista ja korostaa turvallisen sisäänkäynnin merkitystä. Huomionarvoista on, että uusi pääporras on itsenäinen, omalla perustuksillaan oleva kivirakenne. Porras on suunniteltu kirkon yleisilmeeseen sopivaksi, eikä sitä kiinnitetä tai ankkuroida olemassa oleviin kirkon muihin rakenteisiin.

Tämä luonnos sisältää erilaisia vaihtoehtoja päätöksenteon pohjaksi ja se on laadittu ajatuksella, että Liperin vanhan kirkon toimivan sisäänkäynnin esteettömyys ja saavutettavuus voitaisiin viimein ratkaista.

Suurimmat kustannukset aiheutuvat piha-alueen ja kävelytien ja uuden pääportaan rakentamisesta. Eri luiskavaihtoehtojen keskinäiset kustannukset eroavat niin vähän toisistaan, ettei näillä kustannuseroilla ole kokonaisuuteen nähden olennaista merkitystä.

Uuden pääportaan rakentaminen on luonteva jatko jo tehtyihin muutoksiin. Tavoitteena on, että kokonaisuus sopii kirkon yleisilmeeseen ja pitkäaikaiseen, vähitellen patinoituvaan käyttöön. Nyt, kun esteettömyys on noussut rakentamisessa tärkeämmäksi ja asiasta on jo pitkäaikaiseen käyttökokemukseen perustuvaa tietoa, on valinnalle ja toteutussuunnittelulle hyvät edellytykset.

Kiitoksen ansaitsee paitsi seurakunta, niin koko hankkeen alulle saattanut Kirkkoherra Ilpo Hilke.

